

ROMÂNUL

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
stratie.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisele nu se in-
napoiază

După eșuarea tratativelor.

— Părerii din public. —

I.

Recunoaștem că pentru deplina orientare a opiniei publice românești era necesar ca, îndată după discursul contelui Tisza, să se fi dat publicității întreg materialul susținut de partidul nostru ca bază și condiție a tratativelor. O parte a acestui material o cunoaștem din vorbirea contelui Tisza, dar, de sigur, nu întreg materialul. Ni s'a promis că vom cunoaște în amănunțimi această chestiune, care a avut darul să ne țină în loc aproape un an dela o mai vie propagandă politică, când se va tipări „Cartea roșie”. Poate va fi prea mult să așteptăm până atunci cu comentariile și concluziile ce trebuie să le tragem din eșuarea tratativelor. Material nou vom mai afla cu siguranță din răspunsul contelui Tisza la interpelația ce i s'a făcut în camera magnaților și din discuția ce va urma în camera deputaților în jurul discursului ministrului președinte.

De altă parte recunoaștem că pentru liniștirea opiniei noastre publice a fost deajuns comunicatul dat de comitetul național. În masele largi ale poporului românesc din Ardeal și Ungaria tratativele de „împăcare” erau considerate de ceeace într'adevăr s'au arătat a fi fost: o încercare de îndulcire a stărilor excepționale în cari trăim. Nu ne-am gândit nici pe-o clipă că prin rezultatul ce vor avea tratativele ni se va pecetlui trecutul ori viitorul. Nu ne-am gândit nici pe-o clipă ca, în urma unui rezultat favorabil, să încetăm lupta noastră politică, fiind convinși că ce ni s'ar

da acum ar fi foarte puțin față de idealurile poporului nostru. Suntem de convingerea că fruntașii noștri politici, ca și noi, nici nu s'au putut gândi la încetarea acestei lupte, altfel n'ar fi avut pentru ce să țină morțiș la ființarea și pe viitor a partidului național român. Fără aceasta condiție, — a luptei purtate mai departe — chiar primit, pactul s'ar fi zdrobit îndată de rezistența maselor noastre. Credem deci că vorbim din inima opiniei publice întregi când afirmăm, că noi am rămas liniștiți în tot decursul tratativelor fiind siguri că lupta se va purta și mai departe, că rândurile noastre nici nu se vor împrăștia nici nu se vor demoraliza. Credem că s'au înșelat acei puțini dintre noi, cari cu mai puțină încredere în conducătorii actuali, se temeau de-o completă părăsire a terenului de luptă, în cazul unei reușite a tratativelor, și vedeau în aceasta, cu drept cuvânt, cea mai mare primejdie pentru noi, dacă nu însași moartea națională, cel puțin o stare peloc de câteva decenii. Dacă contele Tisza a luat încetarea luptei naționale ca o condiție fără de care nici nu ar fi intrat în tratative, desigur s'a înșelat și el. Revendicările ce le pretindem noi sunt așa de multe și așa de mari, încât și fruntașii noștri și poporul întreg suntem convinși că numai prin luptă le putem ajunge. În intenția noastră n'a putut să intre deci părăsirea câmpului de luptă. Noi am considerat tratativele urmate între comitetul național și guvern, ca un început de revenire a acestuia din urmă la realitatea ce stăpânește în Ungaria, și de sigur în aceasta privință am avut o oarecare bucurie și satisfacție. Mulți credeam și credem încă și acum că acest început de revenire la realitate s'a făcut și sub presiunea unei

necesități de politică externă. Oricum, pentru noi era îmbucurător faptul că cercurile conducătoare de-acasă ori de afară, încep să vadă rana de care sângerează Ungaria: problema neresolvită a naționalităților ei. Datorința morală a fruntașilor noștri politici era ca să fie de ajutor acelora cari se apropiiau destul de nesiguri și cu presimțiri rele de această rană nevindecată, și chiar ca să o facă cunoscută deplin pentru ochii împăingeniți de esecesele bolnave ale politicii de rasă din ultimele decenii.

Pe-o clipă nu ne-am gândit că comitetul național ar putea să tradeze cauza neamului, ci știam că datorința lui era să răspundă celor ce îi puneau întrebări. Și, de aici se explică, pe de altă parte, pentru ce noi am rămas liniștiți în tot decursul tratativelor.

Pentru noi numele de „împăcare”, „pact”, nu putea să aibă nici un înțeles, și cuvintele acestea au ajuns la modă numai prin mijlocirea presei ungurești, care nu putea pricepe ce i-a îndemnat pe fruntașii Românilor să intre în tratative cu contele Tisza. Presa maghiară vedea în aceasta atitudine a comitetului național aplicarea de a părăsi câmpul de luptă, de a renunța pe viitor la ființa națională a partidului nostru, în schimbul unor concesii ce ne compet și pe cari aceeași presă, le numia privilegii, alții dintre reprezentanții vieții publice maghiare vedea în această atitudine a comitetului dorința de căpătuială a câtorva fruntași de-ai noștri, cari, după ei, ar fi fost gata să tradeze cauza poporului din motive de căpătuială personală, și pentru întărirea politicii de partid a contelui Tisza. Se înțelege că pricepând așa tratativele, nu puteau vorbi decât de „pact” și de „împăcare”. Nici

Rabindranath Tagore.

Poeme indiene.

Baiadera.

Ugaponta, învățăcelul lui Budha durmia odată în pulbere sub zidurile cetății Matura. Focurile erau stinse și porțile orașului zăvorâte. Nori scărmanați acoperiau stelele cerului de vară.

Deodată se aude zângănit de brățare și o mână atinge ușor pieptul lui Ugaponta. Tânărul se deșteaptă, ochii lui plini de bunătate se măresc de lumina jucătoare a unui felinar.

Era o baiaderă, îmbrăcată în haină albăstră, împodobită cu nestimate multicolore și beată de timorețe și fericire. Dânsa își apropie felinarul ca să învedereze fața frumoasă, dar tristă a tânărului aschet.

— Mă iartă, pustnicule tânăr, că te-am deșteptat — zise baiadera. Vino cu mine. Praful drumului nu e loc de odihnă demn de tine.

— Vezi-ți de drum, frumoasa frumoaselor — îi răspunse pustnicul. — Când va veni vremea, te voi întâlni.

...Deodată întunerecul nopții e despiciat de un fulger, baiadera se cutremură și pleacă.

Anul nou încă nu sosise. Vântul șuera, crențile plângeau și frunzele ca lacrimile se risi-

peau. Apoi a venit primăvara, aducând pe aripile zefirului cântece de dragoste din depărtare.

Oamenii alergau în pădure la serbătoarea florilor. Pe coperișele orașului adormit luna nevărsa molcom lumina ei curată.

Pustnicul tânăr înainta singuratic pe calea de atâtea ori bătută și asculta cu sfîntenie cântecul de dragoste al păsărilor din tufișuri. Ugaponta ajunsese până la porțile orașului și se opri deodată.

— Oare cine să fie cea femeie, care zace acolo sub ziduri, în pulbere?

...Era baiadera, alungată din oraș, plină de răni, jertfa ciujmei nemiloase.

Pustnicul tânăr se așeză lângă baiaderă, capul bolnavei l-a culcat pe genunchi, buzele ei fripte le-a răcorit cu apă de izvor, trupul i l-a uns cu ulei aromat.

— Cine ești tu, îngerul îndurării? — șopti baiadera cu glasul stîm.

— A sosit vremea, iată-mă, am venit și eu...

Copiii.

Pe țărmul mării nesfârșite s'a întrunit un cârd de copii. Deasupra capului lor se întinde cerul nemîșcat și nemînginit; la picioare se sbate apa nemîștită. Așa s'au întâlnit copiii la țărmul mării, s'au sbenguit și s'au jucat.

Din nisip au zidit cetăți și scoici au așezat în loc de poartă. Din treștie au ticluit luntre și rîzând le-au lăsat în voia valurilor, deasupra

adâncurilor nepătmunse. Așa se joacă copiii pe țărmul mării nesfârșite.

Nu știu înmota, nu știu arunca pleasa. Pescarii se lasă în adâncuri după mîrgăritare, neguțătorii și caravanele le duc peste țări și mări — dar copiii adună petricele și iar le împrăștie. Comori ascunse ei nu caută, la aruncarea plesei ei nu se pricep...

Marea se infurie și iar se liniștește, țărmul zimbitor o privește. Valurile aducătoare de moarte cântă copiilor cântece neînțelese și lor le pare că mama le-ar cânta și i-ar lega la sân. Marea se joacă cu copiii și țărmul se luminează de atîta viață.

Așa-și petrec copiii pe țărmul mării nesfârșite. Furtună se adună pe drumurile încurcate ale cerului, corăbii pier fără urmă în negura zării, înaintea lor planează moartea și copiii se joacă mai departe neștiutori, pe țărmul mării nesfârșite.

Om și animal.

De multe ori m'am întrebat: care-i apropierea tainică între om și animal, căci vorba nu și-o înțeleg? La crearea lumii pe care cale încurcată a paradisului s'au întâlnit întâias dată?

Origina comună de mult s'a dat uitării; dar firul ce ne leagă încă nu s'a rupt de tot.

Parcă se deslușește amintirea din negura

presa lor opozițională nici cea guvernamentală n'a putut pricepe adevăratul rost al tratativelor, din simplul motiv că susținătorii acestei prese nu pot pricepe că chestia de naționalitate în Ungaria e în sine o problemă atât de gravă încât Tisza a putut'o suleva din motive cari n'au nimic a face cu politica lui de partid, iar ai noștri au putut să stee de vorbă cu ei fără nici un gând de căpătuială personală, ori de tradare a intereselor poporului.

Ei n'au putut pricepe că e vorba de însuși întărirea Ungariei; ei cred și acum atât de neînsemnate popoarele Ungariei, încât le pare a fi o neînțeleasă pierdere de vreme a sta cu ele de vorbă. Iresponsabilitatea acestei prese are o singură circumstanță atenuantă: redactorii ei nu cunosc Ungaria, nu cunosc realitatea: ei scriu și vorbesc din vânt. Nici unul dintre ei n'a luat țara în lung și lat ca să se poată convinge ce număr și ce putere reprezintă popoarele nemaghiare pentru Ungaria. Și chiar pentru că ne consideră ca o cantitate neglijabilă, au putut vorbi de „pact”.

Noi n'am înțeles și n'am primit acest cuvânt pentru că știam că noi nu avem ce da, noi aveam și avem numai de primit, și chiar aceasta nu în cinste, ci din principiile de drept și egalitate pe cari se bazează constituția țării, și chiar din aplicarea acestei constituții. Noi eram în curat că fruntașii noștri n'au plecat la Pesta ca să se târguiască cu contele Tisza, ci să-i arete acestuia, care părea aplicat să vadă, stările ilegale în cari trăim noi și să-i arete, dacă li se va cere, și modalitatea pentru sanarea acestor ilegalități. Ce pact am fi putut face noi când era vorba numai de pipăirea ranei de care sângera viața publică și privată din țara aceasta? Noi eram și suntem de convingerea că sanarea acestui rău e de interes vital pentru însuși neamul unguresc în măsură mai mare decât pentru noi, și nu ne credeam îndatorați la nici o jertfă pentru că arătam cum să se vindece constituția bolnavă a țării, ori mai ales aplicarea bolnavă a acestei constituții. Căci, în sfârșit, ce jertfă am fi putut noi aduce pe altarul împă-

cării? Renunțarea la orice luptă politică națională? Dar chiar în cazul când s'ar fi pus chestiunea așa: executăm întreaga lege de naționalitate, mai mult: vă deschidem drum spre autonomia națională, lupta politică națională n'ar fi putut înceta, fiind aceasta o condiție de viață atât pentru poporul nostru cât și pentru țară. Ungurii, cu toate drepturile în mână, nu poartă o luptă națională, nu fac politică națională? Dar lupta aceasta a noastră n'ar fi avut ascuțit antimaghiar, se va răspunde; chiar dacă reușea acum o oarecare sanare a relelor ce ne bântue, ascuțitul antimaghiar al luptelor noastre politice trebuia cât de cât să se tocească.

E foarte adevărată observația aceasta, dacă ar face-o cineva. Noi nu luptăm din motivele urei de rasă, noi nu luptăm împotriva Ungurilor ca popor, ci luptăm pentru câștigarea drepturilor noastre naționale. Nu noi suntem de vină dacă aceste drepturi ei ni le dețin. Ascuișul antimaghiar al luptelor noastre se naște chiar din împrejurarea că drepturile ce ne compet și pentru cari luptăm, maghiarii ni le calcă în picioare. Dacă ni le-ar călca Nemții ori Rușii desigur luptele noastre politice ar avea caracter antigerman și antirusesc.

Dacă aceste drepturi ni s'ar da, de sine înțeles caracterul antimaghiar al luptelor noastre s'ar schimba, — n'ar înceta însă lupta politică națională, ci abia atunci am putea-o porni mai cu avânt. Desigur nu împotriva Ungurilor, nici a Ungariei, căci și azi pare a fi împotriva lor numai întrucât ei sunt detentorii drepturilor noastre; n'ar mai fi o luptă agresivă ci una de consolidare internă, de întărire națională, de propășire economică și culturală, — căci doar aceasta e adevărata luptă ce dau popoarele libere, sau cari, cel puțin se simt libere. Lupta agresivă ține până când ține robia; ea nu e o țintă ci un mijloc pentru ajungerea la adevărata țintă: lupta pentru consolidarea internă a unui popor. Atunci abia se începe epoca de mărire a unei țări, fie locuită de un popor fie de mai multe.

Dar câștigate numai în măsură foarte mi-

că aceste drepturi, scăderea caracterului agresiv al luptelor naționale, e de-adreptul primejdioasă pentru poporul ce duce această luptă. Și trebuie să mărturisim că mulți maghiari gândiam: „acum când prin evenimentele din Balcani s'a dat și la noi puțină unei mai puternice activități politice, contele Tisza vine cu tratativele de împăcare, ca, cel puțin în parte să zădărnicească munca de întărire a conștiinței naționale și politice la poporul nostru”. Credeam așa, dar de altă parte aveam convingerea că pentru neînsemnate concesii fruntașii noștri nu vor schimba nimic din programul partidului național.

De bună seamă că în urma comunicatului comitetului național răsuflăm mai liber și noi și Ungurii; noi, pentru că deși aveam puțină încredere în conducerea partidului, nu puteam scăpa de unele temeri, gândindu-ne mai ales la presiunea politicii externe a monarhiei. Ungurii pentru că nu sunt încă nici pe departe pregătiți să poată aprecia rezolvirea cu echitate a problemei de naționalitate în Ungaria.

Natalitatea și viitorul națiunii române

România așezată la partea de sud-est a Europei ocupă în momentul de față o suprafață de peste 131.360 km. p. și pe această suprafață după ultimul recensământ al populației din Decembrie 1912 locuiesc 7 milioane 500 mii de locuitori.

După mai multe lucrări statistice datorate activității științifice a eruditului nostru statistician Leonida Colescu se constată că populația română reprezintă o creștere anuală medie de 13.5 pe mia de locuitori. Această medie nu se găsește în momentul de față decât la popoarele slave, iar printre națiunile latine singura națiunea română beneficiază de această medie atât de urcată.

Dacă studiem statisticele privitoare la creșterea anuală a poporului român, din prejurarea regatului, adică: Basarabia, Bucovina și Transilvania, apoi găsim că și Românii din Basarabia, Bucovina și Transilvania beneficiază de o medie anuală a creșterii care oscilează între 9—11 la mia de locuitori.

Astfel dar putem conchide că, natalitatea la

trecutului, ca o muzică fără cuvinte, și atunci animalul privește cu încredere stăruitoare în fața omului, iar acesta se uită în ochii animalului cu iubire comică.

...Ca și cum s'ar întâlni doi prieteni deghizați și abia-abia se cunosc prin mască...

Biserica.

Cu muncă istovitoare mi-am zidit o biserică. Nu avea nici uși, nici ferestre, iar pereții erau dintr'o bucată de stâncă tăiată. Am uitat totul, înconjuram lumea, priviam uimit și fermecat la icoana așezată pe altar.

Noapte eternă sălășluia în lăuntru, arareori luminată de pâlparea somnoroasă a opaițului. Fumul de tămâie adunat în mori grei mă înadusă.

În nopțile nedormite figuri fantastice am sculptat în piatră, cu linii rătăcitoare, încurcate: cai sburători, flori cu față omenească, femei cu trup de șarpe.

Dar nici o deschizătură, pe unde să fie pătruns un glas de păsărică, șoapta frunzelor ori sgomotul satului. În catedrala meagră răsuna numai ecoul inimilor mele. Eram în extaz. Mîntea mi s'a luminat, iar simțurile îmi ardeau cu ilacără mistuitoare.

Nici nu știu cum a trecut vremea. — Odată numai a trăznit în biserică mea și durerea mi-a fulgerat inima.

Opaițul licăria bolnav, rușinat. Idolii, ca niște visători ferecați, priveau uluiți la lumina soarelui, par'că voiau să se asoundă.

Am privit la icoana de pe altar: zimbă, oa și când Dumnezeu i-ar fi dat viață...

...Căci noaptea s'a împrăștiat și visul meu s'a risipit...

Nestemate.

În zori de zi mi-am aruncat mreaja în mare. Din adâncimea întunecată am scos la iveală diferite obiecte prețioase și colorate. Unele li-căriau ca zimbetul, altele luciau ca lacrima și câteva ardeau împurpurate ca obrajii unei mirese.

Când am ajuns acasă cu prada, iubita mea era culcată pe flori în grădină, rupea petalele plictisită și le arunca. Am ezitat o clipă, apoi i-am depus la picioare prada mea și o priviam fără să cuvântează.

Intr'un târziu draga mea îmi zise:

— Ce fel de obiecte curioase sunt acestea? Nu știu ce aş putea face cu ele.

Mi-am plecat capul rușinat și cugetam în mine: Nu am luptat pentru ele, nu le-am cumpărat dela negustor — nu sunt daruri pentru ea...

Atunci peste noapte le-am aruncat pe fe-reastă în drum una câte una. Dimineața au trecut călători pe dinaintea casei mele: le-au adunat și le-au dus în țeri străine.

...Poate ca să le vînză, poate ca să le depună ca mine la picioarele iubitei lor...

Femea.

Tu nu ești numai creațiunea lui Dumnezeu,

ci și a bărbatului: el te împresoară cu căldură și frumusețea inimii lui.

Poetul țese visuri de aur și în haina lor îmbracă, pictorul îți eternizează conturile până.

Marea îți dă mărgăritare, minele îți dau aurul, grădina îți oferă flori — ca să te împodobești cu ele și să fi mai scumpă decât toate cor-morile.

Dorința curată a bărbatului îți preamărește timerețea.

Astfel ești numai jumătate creațiunea lui Dumnezeu și jumătate visul omului.

Trad. lib. de Cassian.

Soarelui.

De-atât amar de vreme tristă
Mereu la geam te-am așteptat
Dar tu nepăsător și palid
Eternul drum ți l-ai urmat.

Jeleam cu florile de-odată
Și te-așteptam din depărtări...
O soare drag, pricepi tu care
Cunoști a' dorului cărări?

De ști, — rămâi și ne zimbește
Putere, viață să ne dai
E-atât de părăsită lumea
Când tu departe de noi stai.

Maria Cioba.

Români atât din regatul român cât și în țările locuite de Români, este mai mult decât înfloritoare.

Densitatea populației în România este de 45.3 locuitori pe km. p.; comparând această densitate cu densitatea din alte state ale Europei, găsim că, țara noastră ocupă în această privință rangul al XV-lea. Firește că această densitate ne pare mult mai mare dacă o vom considera pe diviziuni teritoriale a țării noastre. Partea cea mai populată a țării sunt cele 12 județe dintre Olt, Dunăre și Carpați unde pe o întindere de 52.565 km. p. avem o densitate de 50.6 locuitori pe km. p., din contra în Moldova cu 13 județe ale sale de o întindere de 38.224 km. p. densitatea e numai de 48.4 locuitori pe kilometri pătrați, iar în Oltenia cu 5 județe ale sale densitatea populației nu e decât de 47.3 locuitori pe km. p.; în fine în Dobrogea cu 2 județe ale sale de întindere de 15.536 km. p. densitatea de abia e de 17.2 locuitori pe km. p.

Dacă vom aborda marea chestiune a natalității a națiunii române și mai adânc vom constata că în medie generală coeficientul natalității în România este de aproape 40 pe mie de locuitori; această natalitate fiind comparată cu natalitatea în alte state ale Europei asigură țării noastre un loc de frunte în această privință.

Paralel însă cu studiarea chestiunii privitoare la natalitate se impune firește și un studiu aprofundat al mortalității și aici trebuie neapărat să mai scădem din optimismul nostru pentru că din nenorocire beneficiem de o mortalitate foarte mare. Și dacă escedentul natalității asupra morții îl obținem până acuma mulțumită marelui fecundității a femeii române care umple golul ce aduce moartea neîndurătoare printre copii în vârstă până la un an, apoi este firesc lucru că trebuie să lucrăm din toate răspunerile pentru a micșora numărul victimelor morții premature răspândind noțiuni de igienă printre populația noastră atât din orașe cât și dela sate.

Este firesc lucru că în măsură ce higiena va combate starea neigienică a orașelor și satelor noastre, moartea va micșora tensiunea sa și ca rezultat va fi ridicarea coeficientului creșterii populației autochtone a României. Să presupunem dar, că mulțumită activității și patriotismului corpului nostru medical, coeficientul creșterii populației române va persista și în viitor de a se menține la înălțimea sa constatată de statistica noastră oficială; atunci învederat că după calcula cea mai sigură populația regatului român se va îndoi în curgerea de 55—56 ani. Astfel că, România în anul 1968 va fi locuită de 15 milioane locuitori.

Paralel cu această dublare a populației regatului român va dubla firește și populația românească din Basarabia locuită astăzi de 2 milioane de Români, populația românească din Bucovina va număra o populație românească de peste un milion, cea din Transilvania se va urca la un număr de 7 milioane Români, cea din Negotin la o populație de aproape 300 mii Români și cea de lângă Vidin dimprejurul Lom Palancei asemenea aproape la 400 mii Români — astfel că între Carpați, Dunăre și până la Nistru vom avea un popor omogen român de peste 25 milioane de locuitori.

Numărul acesta respectabil de 25 milioane locuitori români din care se va compune națiunea română peste o jumătate secol depandă direct de menținerea coeficientului de creștere de care ne bucurăm în momentul de față.

A menține deci acest coeficient, este de cea mai mare importanță pentru națiunea noastră, căci de dânsa este strâns legat viitorul neamului nostru.

Generațiunea care trăiește în momentul de față este dar datoare de a munci pentru a pregăti țara atât din punctul de vedere social cât și din punctul de vedere economic de a fi aptă a da mijloacele de existență progeneriturii sale viitoare.

Agricultura și dezvoltarea industriei sunt două pârghii cu ajutorul cărora generațiunile ce se succed pot îndeplini această mare sarcină, căci o stare socială rea și neajunsurile vieții economice sunt singurile stăvilare cari pot opri extensiunea firească a națiunii române.

Aceste stăvilare silesc poporul care se înmulțește a emigra în alte țări pentru a-și căuta adăuga ceea ce nu găsește în țara lor natală.

Emigrațiunea în totdeauna este semnul degenerării și morții unei națiuni.

Să căutăm dar, a îndepărta acest flagel dela națiunea română și atunci, numai atunci viitorul națiunii române va fi sigur.

Zamfir C. Arbure.

DESMINTIRE. Cetim în „Keleti Értésítő”: După versiunea unui ziar de dimineața Luni seara deputații naționaliști au luat parte la o întrunire a studenților universitari români, slovaci și sârbi, în care s'a hotărât înființarea Alianței națiunilor nemaghiare din patrie. După aceeaș sursă se afirmă că fostul deputat d. Dr. Iuliu Maniu a prezentat un proiect de organizare și de activitate al acestei alianțe.

„Keleti Értésítő” află din sursă absolut competentă, că svonul acesta e o simplă mistificare, deoarece în general studenții universitari n'au ținut deloc o astfel de întrunire, deci, în consecință nici deputații naționaliști n'au putut să participe la aceasta, iar d. Iuliu Maniu nici nu e în Budapesta. Partidul național nici nu s'a ocupat cu ideea unei atari alianțe.

Dealtfel e neadevărată și cealaltă știre că deputații naționaliști ar fi avut Luni seara o consfătuire intimă.

Rivalitatea austro-italiană. Ziarul parizian „Le Temps” se ocupă din nou de chestiunea rivalității austro-italiene în Albania.

Ziarul citat află din Belgrad că Austria se silește să determine pe viitorul rege al Albaniei să întretie relații bune cu Serbia și cu Grecia.

Guvernul sârbesc ar fi dispus să facă largi concesiuni dacă guvernul albanez ar prelua obligația de-a împiedeca agitația albaneză din Serbia nouă împotriva statului sârb.

Politica sârbo-filă a Austriei se explică, scrie „Le Temps”, prin atitudinea Italiei care ar avea interesul în izbucnirea de revolte serioase în Albania.

Rivalitatea serioasă între Italia și Austria este cauzată și de proiectul Austriei asupra catolicilor albanezi. Italia face mari eforturi să obție dela Austria să renunțe la acest protectorat.

Conștiință neliniștită.

De după cullisele „Jocurilor de războiu”.

— Dela corespondentul nostru special. —

Viena, 3 Martie.

În zilele din urmă, cercurile oficiale, erau cu totul preocupate de gândurile primirei, cât mai afabile a misiunii albaneze condusă de Essad Pașa. Afabilitatea și ospitalitatea, cu care au fost întâmpinați oaspeții din Albania, au arătat că speranțele leagă cercurile dela Ballplatz de crearea statului albanez autonom.

Speranțele aceste par a fi însă exagerate, căci după marile jertfe ce s'au adus pentru târnărul stat, va fi greu să se poată exercia prin Albania o influență mai mare asupra celorlalte state din Balcani. Dar chiar și în cercurile, cari, de sigur, îi doresc toate cele bune poporului și regelui albanez, se aud glasuri că ar fi fost mai bine dacă se făcea totul pentru restabilirea bunelor relații cu România, slăbindu-se politica antiromânească în Ungaria și renunțându-se la tactica contelui Berchtold, care n'a încetat să facă Bulgariei frumosul. Cetind rapoartele despre întâmpinarea delegației albaneze și decorarea lui Essad Pașa, involuntar îi vine omului în memorie, că cei 4 milioane de Români din Austro-Ungaria sunt tratați și azi tot ca un *quantité négligeable*, și că fruntașii lor trimiși la Viena cu memoriul au fost oprți să poată depune la treptele tronului omagiile și doleanțele poporului român...

Cercurile oficiale, deși nu vor să recunoască, își dau seamă de marile greșeli ce-au făcut, și mai ales de greșala de-a fi abandonat prietenia de cel mai mare preț, a României. Schimbarea ce a urmat în întreagă situația politică, își află o exprimare chiar și în felul cum se judecă problemele militare ale monarhiei de către cercurile conducătoare ale armatei. Corespondentul d-v. e informat din sursă sigură, că așa-numitele „jocuri de războiu”, cari au fost azi

terminate, au avut o desfășurare foarte interesantă.

Problema acestor jocuri a fost probabilitatea unei eventuale angajări răsboinice în două fronturi: spre granițele de Nord și cele de sud ale Monarhiei. În cât privește granița de ost și sud-ost, dinspre România, până acum se calcula cu cooperarea militară a regatului. La „jocurile de războiu” din zilele trecute însă, nu s'a mai calculat nici cel puțin cu o binevoitoare neutralitate din partea regatului român, ci s'a luat ca o necesitate, ca dealungul graniței românești să fie așezat un corp de armată pentru observare și pentru prevenirea ori cărei eventualități.

Aceasta dovedește numai neliniștea conștiinței politice a cercurilor oficiale ale monarhiei!

Biserica românească la Ierusalim.

Un apel al M. Sale regina Elisabeta.

Un comitet de inițiativă s'a constituit sub președinția reginei României pentru a ridica o biserică românească la Ierusalim pentru credincioșii cari se duc să viziteze sfântul mormânt.

În tradiția poporului român este ca evenimentele mari să fie perpetuate printr'un locaș închinat lui Dumnezeu. Astfel se explică numerele biserici și mănăstiri datorite strămoșilor noștri precum și însemnatele donațiuni închinare mănăstirilor dela Sf. Munte și aiurea.

O scumpă dorință a dreptcredincioșilor era de a se ridica și la mormântul Mântuitorului Nostru un loc de rugăciune, pentru numeroșii închinători cari de sfintele sărbători se întruneau acolo.

Cu bucurie ori ce creștin va saluta apropiata îndeplinire a acestui gând frumos, inițiativa particulară fiind onorată de Augusta patronare a M. S. Reginei. Succesul întreprinderii este astfel pe deplin asigurat.

Actul de constituire al noului comitet de inițiativă particulară pentru ridicarea bisericii românești dela Ierusalim este conceput de însăși M. S. Regina și are următorul conținut:

„Cu voia lui Dumnezeu, fiind a se împlini în curând 50 de ani de domnie a regelui Carol I, dorința mea se unește cu aceea a poporului meu iubit, ca prin înălțarea unui lăcaș de rugăciune în însăși cetatea Ierusalimului, să aducem prinosul nostru de recunoștință către Atotputernicul.

Într'acest templu ridicat în preajma chiar a mormântului Mântuitorului nostru, poporul credincios va putea slăvi pe Dumnezeu în limba românească și potrivit cu data străbună.

Pentru înfăptuirea sfântului locaș și a adăpostului pentru închinători, va fi primit atât obolul celui sărman cât și talantul avut, dând fiecare dovadă de iubirea creștinească a neamului românesc.

(ss) Elisabeta.

Pentru realizarea cât mai repede a inițiativei, s'a constituit sub președinția de onoare a reginei următorul comitet:

Președinți efectivi: mitropolitul primat D. D. Konon și mitropolitul Moldovei și Sucevei D. D. Pimen.

Vice-președinți: dna Asica Gr. Filipescu și d. prof. Dragomir Demetrescu.

Secretari: dna generală Maria Poenaru și d. prof. Al. Tzigara-Samurcaș.

Membri: dna Adina Em. Costinescu, dna Zoe Dr. Râmniceanu, arhimandritul Dionisie, starețul mănăstirii Sinaia, d. administrator al Casei bisericești, P. Gârboviceanu, d. arhitect N. Chica-Burești și d. Teodor Burada, Iasi.

Ofrandele se vor înmâna doamnelor general Poenaru, str. Pitar Moșu Nr. 17.

În afară de subvenția de 200.000 lei acordată de statul român pentru biserică din Ierusalim, mai sunt și alte legate testamentare în sumă de mai multe zeci de mii de lei la cari se vor adăoga ofrandele ce vor mai veni.

În asemenea condițiuni soarta bisericii este asigurată și în curând poporul român va vedea realizarea acestui scump ideal.

Așa să ne ajute Dumnezeu!”

Atentatul dela Dobrițin.

Arad, 4 Martie.

Cercetările se pare că au ajuns la un punct mort. Autorii groaznicului atentat, a căror identitate astăzi e stabilită definitiv, *au isbutit să se facă nevăzuți*, mulțumită indiscrețiunii poliției și presei maghiare.

Credința generală este că cei doi criminali au reușit să se strecoare în Rusia, deși aceasta nu se poate dovedi. Poliția românească continuă urmărirea cu energie și în orice moment se poate aștepta la vre-o întorsătură senzațională.

Atentatorii în Ploiești.

Prefectul din Ploiești declară, că Miercurea trecută după amiază a văzut doi indivizi, cari s'au oprit puțin cu automobilul înaintea prefecturii, apoi au plecat mai departe. Abia târziu după ce a sosit ordinul de arestare, a putut bănuși că aceia au fost atentatorii.

Cătărău și Kirilov probabil voiau să se oprească în Ploiești, dar cetind în ziar că sunt urmăriți de poliție, au luat trenul de seara și au fugit noaptea spre Brăila. Se crede că s'au coborât la Galați, care e aproape de granița rusească, dar aci nu li-se află urma.

Mâna Rusiei.

Din București se anunță: Poliția căutând după origina atentatului a mai stabilit, că pe la începutul lunii Februarie a petrecut mai multe zile în capitală prințul rus *Dolgorutzki*, care în toată ziua a convenit cu secretarul consulatului rusesc. După plecarea prințului, secretarul Troitzki s'a pus în legătură cu Cătărău, care din ziua aceea a început să se poarte suspect. Toate dovedesc că mâna Rusiei a lucrat.

Cine este Cătărău?

Cătărău a venit în țară acum câțiva ani și s'a înscris imediat la facultatea de litere. La început s'a dat drept student basarabean și făcea o vie propagandă în cercurile studențești pentru suferințele Românilor basarabeni. Ușor i-a fost deci să-și atragă simpatiile tuturor. S'a făcut naționalist și în totdeauna prezent la întrunirile naționaliste.

La un moment s'a făcut salahor și cu acel prilej i-au luat apărarea și i s'a deschis o listă de subscripție. Chiar d. profesor N. Iorga a fost indus în eroare de acest farsor, și cu acel prilej a scris un articol în „Neamul Românesc” condemnând nepăsarea Românilor față de studenții basarabeni, cari vin la noi să învețe carte.

Anul trecut, la cursurile universitare pe care d. Iorga le ținea special pentru A. S. R. principele Carol, Cătărău se așeza totdeauna în apropierea Alteței Sale, iar la ieșire îl aștepta în vestibul, unde cu pălăria în mână se pleca până la pământ. Odată d. profesor Iorga, l'a recomandat A. Sale, spunându-i că Ilie Cătărău e student la noi și e fost ofițer în armata rusă de unde a plecat din cauza persecuțiilor. Cu prilejul campaniei s'a înscris ca voluntar și a luat parte la campania din Bulgaria.

Din Septembrie însă, relațiile lui cu agenții unui alt stat au devenit tot mai strânse și de atunci a fost văzut elegant îmbrăcat, frecvența tripourile unde juca pe sume foarte mari și era văzut în compania celor mai elegante hetaire din capitală.

Dar cu toate că ducea această viață el a avut odată afaceri cu poliția și d. inspector Rafail i-a spus hotărât: *Dta nu ești cinstit!*

De notat că Ilie Cătărău-Orhei, în alegerile generale din 1911 împreună cu alți studenți naționalști din București și Iași s'a dus la Fălticeni pentru a susține candidatura dlor Ion Zelea Codreanu și A. C. Cuza la colegiul al treilea.

Statura lui înspăimântase pe alegători, cari îl evitau. Cu acel prilej el a provocat un scandal.

Kiriloff.

Trecutul lui Kiriloff, care a dispărut în tovărășia lui Cătărău este foarte tenebros.

Kiriloff a intrat în țară ca potemkinist, stabilindu-se în București.

Înalt, voinic, el pare un gigant. Neavând cu ce trăi, a fost angajat de sculptorul Stork ca model. Cei doi giganti, care sunt în parcul Carol, la peștera de sub Palatul Artelor sunt modeluri după Kiriloff.

De asemenea el a servit ca model sculptorului Paciurea și pictorului Jean Steriade.

Din Octombrie însă Kiriloff a încetat de a mai face pe modelul sculptorilor și pictorilor noștri. Își găsisse gigantul o ocupație mai rentabilă și se plictisise se vede de imobilitatea ceasurilor întregi la care era ținut. Ii trebuia mișcare acuma, acțiune și bani mulți pe care nu-i putea da decât meseria pe care și-a ales-o.

Cătărău înecat?

Din Brăila ni se scrie, că un individ bine îmbrăcat, voind probabil să treacă Dunărea în Rusia, s'a înecat. Despre aceasta ni se relatează următoarele:

Ieri la orele 3 dimineața, grănicerul Alexandru Horțu de pe malul Dumării, a fost atras de țipetele unui necunoscut bine îmbrăcat, care gesticula disperat pe un sloi de ghiată din mijlocul Dumării. Grănicerul a dat alarma pentru a-i veni în ajutor. Sloiul de ghiată era purtat în lungul Dumării de celelalte sloiuri, așa încât toate eforturile celor de pe mal erau infructuoase.

La un moment dat, necunoscutul văzând că nu poate fi salvat, s'a aruncat în apă, crezând că astfel va reuși să ajungă la mal. Neavând însă, puteri, fiind înghețat de frig, a dispărut sub sloiuri sub ochii celor ce asistau la acest înfiorător spectacol, neputincioși.

Se crede că acest individ a fost Cătărău, care voia să treacă în Basarabia și a fost apucat de sloiurile de ghiată.

Impresia în Bucovina.

Din Cernăuți ni se scrie printre altele:

Mai cu seamă în cercurile românești acest atentat a produs o adevărată fierbere. Toți frunțașii au declarat că dezaprobă acest act criminal și că fapta nu poate fi decât a unor persoane cari au tot interesul ca înțelegerile dintre Români și Unguri să deruteze pentru totdeauna.

Chiar dacă atentatorii ar fi Români ei nu pot fi decât niște criminali puși în slujba cine știe cărei organizațiuni a vre-unei puteri străine care are tot interesul să învrăjbească naționalitățile din Austro-Ungaria. Ori cari vor fi rezultatele cercetărilor, Români bucovineni desaproabă orice brutalitate și își declină orice răspundere.

Prin aceasta însă ei nu vor înceta să susțină că naționalii lor din Ungaria au de suportat un regim care dacă nu se va schimba va aduce continuu complicații între dânșii și Unguri. Mai cu seamă pe terenul bisericesc să le dea toată libertatea și să nu se caute mai departe a li se răpi și simțemintele religioase. Elementul românesc, n'a recurs nici odată la arme criminale în lupta pentru revendicarea drepturilor, totuși când e vorba să i se atingă și biserica își pierde cu totul sângele rece.

Astfel comentează Români catastrofa din Dobrițin și susțin că ori câtă silință își vor da Ungurii să atribuie Românilor această faptă oribilă le va fi zadarnic, deoarece în rândurile românești n'a conceput nici odată ideea atentatorilor. Ei știu să-și obție drepturile pe căi legale și cu arme civilizate și că nu vor dezarma decât atunci când sfânta lor cauză va triumfa. Atentatul din Dobrițin nu poate fi decât fapta unor descreierați.

Șeful serviciului nostru de siguranță a părăsit azi Cernăuțul, cu o destinație necunoscută.

VOCI DE PRESĂ.

„Journal de Debats” din Paris comentând atentatul din Dobrițin și înregistrând protestația Românilor din Ungaria și din România contra odicaseilor învinuiri aruncate fără dovezi contra conaționalilor lor, reaminteste organizația complicată a bisericilor creștine din Ungaria și numărul crescând al Românilor din acea țară trecuți la catolicism și care nu se desnaționalizează destul de repede după placul guvernului din Pesta.

Ziarul reaminteste cum numeroase localități românești au fost alipite la dieceza episcopului Miklóssy și cum o operațiune analoagă s'a făcut față de Ruteni, dar, zice ziarul, nemulțămirea Rutenilor sau Românilor nu e de fel o dovadă că unii sau ceilalți sunt autorii atentatului.

Apoi încheie spunând: „Ești mirat în veacul al 20-lea văzând cum guvernul din Budapesta

recurge la mijloace medievale spre a extrage dintr'o țară limba și serviciul religios ce nu-i stă pe plac. Toate aceste acte de violență nu se vor întoarce evident în favoarea cauzei maghiare.

„Leipziger Neueste Nachrichten” scrie la rândul său de frunte:

Mașina infernală care a sfâșiat la Dobrițin mai mulți oameni, pare a fi un fioros protest al unui român exaltat, contra politicii ungurești. Chiar în decursul crizei balcanice s'a dovedit că politica României din cauza felului cum era tratată ardelenii, a apucat un curs contrar marșului habsburgice. S'au făcut încercări pentru împăcarea sau reducerea neînțelegerilor, dar păcate de ani îndelungați nu pot fi înlăturate într'o singură zi, iar obicinuința de a privi pe Unguri ca pe fiii unei seminții străine, nu poate face atât de ușor loc sentimentului frățesc. Astfel s'a întâmplat că excesul de zel al Ungurilor a înstrăinat România de tripla alianță și creiat un nou ghimpe îndreptat contra Germaniei. S'a afirmat că Români din Ungaria se mulțămesc cu rezistența pasivă. E de mirat că până acum Români n'au pus la cale o mișcare iredentistă. Aceasta nu e un semn de slăbiciune ci un semn al forței sigure de viitor.

Atentatul din Dobrițin ar trebui să servească Ungurilor pentru a-și îndruma țara spre o fagășe.

„Breslauer Zeitung” publică un lung articol al corespondentului său din Viena despre eşecul tratativelor lui Tisza cu Români și spune că toate concesile lui Tisza nu sunt nici suficiente nici oportune, dovadă atentatul fioros din Dobrițin, care e un protest contra limbii ungurești ca limbă liturgică în noul episcopat. Acest eveniment sângeros provocat de politica de maghiarizare nu va aduce Românilor nici un avantaj. Fieroașă faptă a unui fanatic nebun trebuie judecată cu răceală și desaprobată pentru că îngreunează și împiedică pacea atât de necesară cu Români din Ungaria.

„Arbeiter Zeitung” comentând comunicatul guvernului ungar prin care declară că nu este responsabil pe Români pentru atentat, scrie: Hotărârea aceasta e de drept foarte laudabilă, dar și cam caraghioasă. Până acum politica românească a guvernului unguresc consista în decretarea fiecărui cuvânt al oratorilor români drept o înaltă trădare, iar acum când s'areciv un excelent prilej, renunță la propria ei mândrie.

Motivul e că guvernul unguresc se teme acum serios de spectrul iredentismului pe care îl evită până acum cu nerușinare și fără nici un motiv.

*

„A Nap” scrie: „...Guvernul și politica din România se găsesc într'o situație dificilă. Fugarii, respective criminalii arestați au avut legături cu cercurile rusești, dar și faimoasa Ligă Culturală din România are legături strânse cu prietenie, aproape pe față cu asociațiile rusești, cea Ligă al cărei șef este profesorul Nicolae Iorga, care în modul cel mai vehement a atacat în presa română episcopia maghiară de Haidudorog... Români, atât cei din România cât și cei de aici n'au nici un motiv să bănuiască că Ruși, deoarece avem cunoștință și afirmăm că unii din membrii comitetului național român, care luni de-a rândul Tisza a avut tratative, călătorit prin Rusia și a întreținut relații de prietenie cu cercurile rusești...”

„Magyarország” scrie: „...In Dobrițin s'a comis un teribil atentat contra noului episcop maghiar. Singur numai Români au atacat și au fost în contra înființării noiei episcopii. Oricum cu scama la cap poate vedea că numai așa știa au putut fi autorii atentatului. Ancheta comite fiasco-uri și neglijențe de neînțeles, alegând după urme palide rusești și americane câtă vreme neglijează cu totul căutarea urmelor românești strigătoare...”

Mai nou

Din Sighetul-Marmarției ni se scrie: În țara noastră a stârnit mare agitație primul articol de Duminecă al ziarului „Marmar

„Független Ujság”, care sub titlul „*Națiune ingrată*” atacă cu vehemență nemaipomenită pe Români și îi face răspunzători pe membrii comitetului național pentru atentatul dela Dobrișin. Articolul termină: astfel:

„Suntem expresia indignării națiunii maghiare și a poporului maghiar susținător de stat, când condamnăm ticăloșia infamă a celor ce trăiesc din pâinea maghiară. Pământul maghiar le produce pâinea, statul maghiar cavaleresc îi apără și ei în semn de mulțumire asasinează pe reprezentanții statului maghiar, ori mai bine zis pun pe alții să asasineze cu grămadă. *Națiune ingrată, oardă de dobitoace!* Dumnezeu Maghiarilor să-i bată pe inițiatorii și făptuitorii crimei!”

Intellectualii români din Maramurăș au hotărât să intenteze proces de calomnie acestei mizerabile fițiici. Pe de altă parte Dr. Ioan Kovács a provocat la duel pe volnicul redactor, care de viteaz ce e, nu a cutezat să-și șermeze bărfelile veninoase din fruntea fițiicii.

„Budapesti Hirlap” a deschis o listă de subscripție pentru ridicarea unui monument în memoria „*martirilor maghiari*” din Dobrișin.

Cronica externă.

Albania și Epirul. Se anunță din Chemnitz: Principele Albaniei, *Wilhelm de Wied* a sosit la Waldeburg venind dela Petersburg, iar azi el împreună cu nevastă-sa și cu mare suită a plecat la Triest, unde va sosi mâine, Joi și va lua masa la guvernorul prințului *Hohenlohe*. După masă prințul va imbarca vaporul „*Taurus*” și va pleca la Durazzo, unde va sosi probabil Sâmbătă.

Orașul Durazzo e foarte frumos pavoazat și se fac mari pregătiri de primire.

În oraș au sosit foarte numeroase deputații din întreaga țară, ba și din străinătate.

Correspondentul special al ziarului „*Neue Freie Presse*” din Durazzo, vorbind despre sosirea atașatului legăției române principele *Sturza* scrie că este un semn bun că România s'a grăbit să trimeată un reprezentant diplomatic la curtea prințului de Wied. În această privință, România a fost întrecută numai de Bulgaria care are reprezentant diplomatic de câteva zile în Durazzo.

Correspondentul ziarului vienez spune că principele *Sturza* vine în Albania, o țară neisprăvită, cu optimismul necesar și cu o mare doză de încredere în calitățile poporului albanez indispensabile pentru dezvoltarea Albaniei.

Ministrul care va conduce legăția română dela Durazzo va sosi câteva zile după debarcarea principelui de Wied.

Se anunță din *Ianina*: *Intreg Epirul e gata de răboiu*. Numeroase trenuri cu proviant sunt pornite spre diferitele puncte ale frontierei de nord pe seama *batalioanelor sacre*. Aceste batalioane sunt excelent echipate și sunt provăzute cu munițiune și proviant din belșug.

Din Valona se anunță, că comisiunea de control a primit o telegramă din Corfu, semnată *Zografos*, înștiințând că Epiroții, conform hotărârii luate la *Argyrocastro* acum câteva zile, nu vor recunoaște nici când suveranitatea Albaniei și vor constitui Epirul ca stat autonom. Deși Grecia își retrage trupele din Epir, populațiunea Epirului va opune toate dificultățile posibile jandarmeriei albaneze care va veni să ocupe aceste teritorii.

Din Viena ni se anunță, că în cercurile diplomatice de aci se svonește despre o *demonstrație navală contra Greciei* în cazul când aceasta n'ar înăbuși răscoala din Epir. Dacă această demonstrație navală s'ar dovedi insuficientă, în cazul acesta *Austro-Ungaria și Italia vor de-*

barca trupe pe uscat, și anume în teritoriile grecești vor fi trimise *numai trupe italiene*.

Ni se anunță din *Semlin*: Se svonește, că primul-ministru sârb *Pasici* va face propunere guvernelor grec și muntenegrin să trimeată o notă colectivă puterilor în care să declare că orice înarmare a Albaniei care trece peste limitele siguranței țării va fi considerată ca o înamicitate față de statele vecine iar această provocare va fi considerată ca o încercare a turburării păcii și deci e un motiv suficient pentru ocuparea în comun a Albaniei.

Mobilizările Rusiei. Organul semioficial al ministerului de război din Viena „*Militärische Rundschau*” scrie despre iminenta mobilizare generală de probă a Rusiei:

„Nu există nici un motiv pentru neliniște din cauza, că chiar în anul acesta se întrebuințează mijloace însemnate, pentru că prin o mobilizare de probă generală să se cunoască toate dificultățile împreunate cu aceasta. Cu toate că situația internațională nu e chiar liniștitoare, nu trebuie să ne mire aceste măsuri luate de comandamentul armatei rusești, după ce celelalte state au avut prilej în cursul crizei, de fapt să mobilizeze. Mobilizarea Rusiei, dacă se va executa, va servi numai scopuri instructive. Situația favorabilă geografică și financiară îi face posibil comandamentului armatei rusești să facă în timp de pace astfel de deprinderi, atât de importante din punct de vedere militar. Putem deci spera, că planul acesta a ministerului de războiu rusesc, cel puțin momentan, de fapt e liber de orice altă intențiune mai îndepărtată.

Problema alcoolismului.

Primim următoarele:

În anul curent s'a relevat și la noi chestia asta mai mult, decât în ani trecuți:

În „*Românul*” din 6 (22) Ianuarie a. c. d. Dr. *Traian Suci* a publicat un articol intitulat: „*Plaga noastră*”.

La câteva zile a scris d. profesor *I. Bojor* — tot în „*Românul*” — câteva reflexiuni la articolul: „*Plaga noastră*”.

Mai târziu apoi — poate la imboldul acestora — a publicat și „*Unirea*” din Blaj vre-o câteva articole de caracterul celor din „*Românul*”.

Mișcarea aceasta nu știu căror împrejurări s'o atribui, dacă însă a produs-o articolul dlui *Suci* ne îndreptățește a crede, că între aderenții anti-alcoolismului articolele au produs un interes viu.

Poate voi fi prea pesimist, când sunt convins, că în publicul mare n'au fost nici măcar cetite articolele acestea. Cu atât mai nemângăiat rămân asupra sorții acestor rânduri. Fac totuși încercare prea cutezătoare, pentru cei cari îmbrățișează problema aceasta capitală cu cea mai sinceră dragoste de neam.

Lozinca acestora să fie: organizarea tuturor Românilor din Transilvania și țara ungurească într'o reuniune de abținere. Și pentruca instituțiunea să producă roade binefăcătoare, e necesar, ca acei bărbați cărora le este incredințată soarta neamului să înființeze cât mai curând această reuniune.

Să nu uităm că: exemplul bun este cel mai înțelept măiestru. Deci să nu începem organizarea de jos, ci de sus.

Primul plan de propagandă antialcoolistă să fie clasa cultă. Numai după ce s'a format un strat solid din clasa cultă vom reuși în planul al doilea: la popor. Rezultate pozitive la popor nu putem nici pretinde, nici aștepta câtă vreme țaranul nostru se va folosi de scuza compromițătoare: „*D'apoi și domni beau*”.

Pe cei din planul întâi, dacă altceva nu-i poate convinge, dar trebuie să privească în Apus câtă importanță se dă chestiunii acesteia. Pe cei din planul al doilea îi va convinge exemplul celor mai mari.

Terenul cel mai sigur de biruință ar fi școlile noastre medii și superioare.

Când la noi problema aceasta e numai în fașe, toate liceele ar putea să urmeze celui din Năsăud, unde în sinul tinerimei înfloresc o reuniune de abținere.

Antialcoolismul este una dintre cele mai sigure garanții pentru trăiniția neamului.

Deci să ne organizăm!

Oradea-mare, 1 Martie.

V. Radu.

Știri politice.

— *Primate prin telefon.* —

Sedința camerei.

În sedința de azi a camerei, continuându-se dezbaterile proiectului despre subvențiile societăților navale, oratorul opoziției, deputatul *Szmrecsányi* aruncă bănuiele asupra guvernului și a majorității că ar fi primit sau ar avea de primit vre-o recompensă dela societățile navale pentru votarea proiectului. Cere răspuns în privința aceasta dela ministrul de comerț și-l provoacă pe primul ministru să facă declarații în privința aceasta pe cuvântul său de onoare.

Ministrul de comerț, *Harkányi* răspunde imediat și respinge bănuielele oratorului opozițional, între continue întreruperi din partea opoziției Cere primirea proiectului.

La orele 2 sedința se suspendă până la 3 și jumătate, când se începe discuția pe articole. Vorbesc Ștefan *Rakovszky*, *Haller*, *Springer*.

Către orele 6 discuția se întrerupe și urmează interpelările.

Deputatul *Beszkid Antal* interpelază în cauza procesului dela Sighetul Marmăției. În cursul acestui proces, detectivul *Duliskovics* a depus între altele, că a cerut dela înalte personalități rusești o mie de coroane, în scopuri de mituire. A spus anume că vrea să mituiască pe un deputat din camera ungară. Aceasta a fost numai o apucătură a detectivului și miia de coroane e depozitată la forurile judecătorești. Deputatul *Beszkyd* protestează prealabil împotriva oricărei bănuiele cu care ar fi vizat pe viitor. Solicită apoi reforme economice în ținuturile locuite de Ruteni.

Răspunde contele Ștefan *Tisza* înlocuindu-l și pe ministrul de agricultură, căruia i-a fost adresată partea din urmă a interpelării. Spune că nici prin gând nu i-a trăsănit să-l bănuiască pe *Beszkid* și crede că nici nu-l va bănui nimeni. Promite apoi că guvernul va face o serie întregă de instituții economice și culturale în ținuturile locuite de Ruteni.

La sfârșitul ședinței președintele propune ca pe mâine să se puie la ordinea zilei continuarea pe articole a discuției la proiectul despre subvenționarea societăților navale precum și discuția asupra răspunsului dat de contele Ștefan *Tisza* în chestia românească în sedința de *Vinerea* trecută.

Președintele partidului *kossuthist*, contele *Mihail Károlyi* face propunerea să se întrerupă discuția la proiectul despre subvenționarea societăților navale și să se dea întâietate chestiunii românești, deoarece opinia publică așteaptă cu cel mai viu interes discuția asupra acestei chestiuni.

Vorbesc apoi mai mulți deputați, și guvernamentali și opoziționali, iar la sfârșit punându-se aceste două propoziții la vot se primește propunerea președintelui.

Oratori anunțați pentru discuția chestiunii românești.

După cum aflăm partidul constituțional de sub șefia contelui *Andrássy* a desemnat doi oratori pentru această discuție, pe contele Șt. *Bethlen* și pe *Zoltán Désy*.

Partidul *kossuthist* va trimite în foc pe contele *Albert Apponyi* și pe *Géza Polonyi*. Deputații naționaliști români vor lua cu totii cuvântul. Din partea partidului guvernamental vor lua parte la dezbateri 5 oratori de forță.

Se prevede ușor că fiind anunțați atâția oratori, discuția nu se va termina nici până la sfârșitul săptămânei chiar dacă ea se va începe mâine.

Bugetul anului viitor.

În cercurile politice se vorbește că guvernul va depune în cameră bugetul pe anul viitor încă acum înainte de Paștile catolice. Cu toate aceste știrea pare puțin verosimilă.

Telegrame primite noaptea.

Mobilizările Rusiei.

Paris, 4 Martie — Ziarul „Liberté” publică în nrul său de azi un senzațional articol asupra mobilizării armatei rusești, respective asupra concentrării acesteia la granița Germaniei. Contingentul armatei rusești a fost ridicat dela un milion 384 mii la un milion 800 mii. În Paris domnește mare neliniște din cauza acestor concentrări, cari par suspecte. Temerile că Rusia se pregătește de un mare războiu împotriva Germaniei, se dovedesc a fi întemeiate.

Imprumutul pentru Albania.

Viena, 4 Martie. Prințul de Wied i s'au acordat împrumutul promis de 10 milioane cor. Din acestea se vor întrebuința 3 milioane pentru organizarea jandarmeriei în Albania, 5 milioane pentru întreținerea curții, iar 2 milioane pentru alte scopuri urgente.

Bomba din Fiume.

Fiume, 4 Martie. Organul partidului autonom „Voce del Popolo” a pus un premiu de 500 cor. pentru acela care va aresta pe atentator. În numărul de mâine numitul ziar promite 1000 cor. pentru prinderea atentatorului, afirmând că cel deținut ieri noapte nu ar fi adevăratul atentator.

INFORMAȚIUNI

Arad, 4 Martie 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: vreme schimbăcioasă, în unele părți ploi.

Prognostic telegrafic: frig.

Temperatura la amiazi a fost: + 5.2 C.

Căsătoria A. S. R. principesei Elisabeta se va face la 10 Maiu. Ni se anunță din București: Deși nu s'a publicat nimic oficial în această privință, presa străină, — inclusiv cea grecească, — dau ca sigură căsătoria moștenitorului tronului grecesc cu A. S. R. principesa Elisabeta.

Nici o știre nu se publică în această chestie fără să nu fie întovărășită de cele mai mari elogi pentru cea mai frumoasă din prințesele europene.

Nași vor fi M. S. regina Elisabeta a României și împăratul Germaniei, care va sosi în acest scop la București.

Suveranii celorlalte state vor fi reprezentati, unii chiar prin moștenitorii tronurilor. Se afirmă, că M. S. regina Elisabeta scrie acum un poem în onoarea viitorilor căsătoriți.

Banchetul dlui Octavian Goga. Ziarul „Seara” din București scrie: Autorul piesei „Domnul Notar”, care a avut Duminică seara, pe scena Teatrului Național, un succes strălucit, va fi sărbătorit, după vrednicie, de Capitala țării.

Toată lumea intelectuală, care dorește să ia parte la această serbare în slujba unității culturale a neamului, este rugată să adereze.

Banchetul, la care pot lua parte și doamne, va avea loc Luni seara, 24 cor. Costul unui tancăm 20 lei.

Inscrierile se fac la d. G. Bogdan-Duică, directorul liceului Mihai-Viteazul, Str. Știrbei-Vodă 12.

G. Diamandy, președintele Societății Scriitorilor Români, Em. Antonescu, S. Mehedinti, I. Bianu, I. Bogdan, V. Mândrescu, profesori universitari, Victor Verzea, Dr. H. Botescu, deputat, St. Sihleanu, Dr. D. Popovici, I. Minulescu, Corneliu Moldovanu, D. Nanu, Victor Eftimiu, L. Rebreanu, M. Săulescu, Z. Bârsan, Al. T. Stamatiad, Em. Nicolau, T. Duțescu-Duțu, D. Tomescu, Al. Satmary, C. Axente, Al. Mavrodii.

Dela societatea ortodoxă a femeilor române. Duminică 23 Februarie st. v. fiind sărbătoarea „Dumineca ortodoxiei”, — societatea ortodoxă a femeilor române, cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Primat a hotărât ca după sf. liturghie, ce va fi oficiată de I. P. S. mitropolitul însuși, — să se facă un parastas în catedrala

mitropolitană pentru veșnica pomenire a ostașilor căzuți în războiul balcanic, — prin care s'a câștigat mărirea teritoriului și s'a stabilit o pace glorioasă.

Atentatorul din Fiume a fost arestat. După cum se anunță din Fiume, poliția, fiind ieri o razie prin porturi a deținut pe muncitorul italian *Arduino Belleli* care a fost expulzat de pe teritoriul orașului Fiume, dar se reîntorse în oraș pe furiș. Muncitorul italian fiind ascultat, s'au câștigat dovezi pozitive că el a aruncat Luni noaptea bomba în grădina guvernului. Șeful poliției de graniță a raportat imediat guvernului Wickenburg despre deținerea atentatorului.

Muncitorul Belleli, care în etate de 27 ani și e de naștere din Ancona petrece în Fiume din Februarie anul trecut și astfel e foarte probabil că tot el a pus și bomba ce a explodat acum 5 luni. Asupra motivului atentatului nu se știe încă nimic.

Accidentul unui aviator. După cum ni se anunță din Budapesta pilotul Arthur Standhal a plecat cu un aeroplan sistem Illener azi dimineață de pe câmpul de aviație dela Aspern, spre Budapesta. Crezând că a ajuns la câmpia Rákos, a aterizat în comuna Medgyeres. Aparatul s'a împiedecat în crengile unui pom, dar aviatorii cari în ultimele momente au sărit din năcelă, au scăpat nevătămați.

Adunarea generală a Băncii Naționale a României. Ni se anunță din București: Duminică la orele 1 jum. d. a. s'a ținut adunarea generală anuală a Băncii Naționale a României. A fost prezidată de d. I. Bibicescu.

Darea de seamă n'a mai fost citită, membrii prezenți luând cunoștință de cuprinsul ei din broșura ce li s'a împărțit mai din vreme.

Adunarea a aprobat fără discuție bilanțul și a dat descărcare consiliului de administrație de gestiunea sa.

S'a precedat la distribuirea beneficiilor realizate.

Beneficiile nete sunt în valoare de 9,678.752 lei, 34 bani.

Totalul dividendelor a fost de 5,160.000, dând dreptul la un dividend de 215 lei de acțiune.

Adunarea a procedat apoi la alegerea unui director în locul dlui Teodor Căpitanovici și un censor în locul dlui Anghel Saligny ale căror mandate au expirat.

Ambii au fost realeși.

În locul dlui Victor Antonescu, ministru de justiție, a fost ales director d. G. Danielopol.

Arestarea unui fost ministru bulgar. În Bulgaria, fostul ministru Burloff, a fost arestat și dus la parchet unde i s'a luat interogator. El este acuzat că la o întrunire publică a atacat coroana și pe suveran.

În urma unei cauțiuni de 100.000 lei, el a fost pus în libertate.

Toată Bulgaria e alarmată de acest fapt.

† Petru Pop. În 27 Februarie a încetat din viață în Babta preotul Petru Pop, membru pe viață al Asociației, membru în direcțiunea institutului „Codreana” membru virilist în congregația comitatului Sălaj etc.

Înmormântarea a avut loc în 2 Martie.

Odihnească în pace!

Moartea arhiepiscopului de Breslau. După cum anunță o telegramă din Troppau, arhiepiscopul de Breslau Gheorghe Kopp a decedat ieri noaptea la orele 1 și jumătate, în etate de 76 ani. Decedatul a fost unul dintre cei mai plăcuți oameni ai Papei Leon XIII, la instrucțiunile cărui s'a străduit să mijlocească pacea între biserica catolică și guvernul Prusiei. În 1887 a fost numit cardinal.

În cercurile înalte bisericesti din Berlin se vorbește că urmașul decedatului arhiepiscop va fi prințul Maximilian din familia regală a Saxoniiei.

Moartea lordului Minto. Lordul Minto, fostul guvernor general a Canadei și mai târziu vicerege al Indiei a murit ieri înainte de amiazi, în etate de 69 ani. El a luat în 1877 parte la războiul ruso-româno-turc, a luat în 1882 parte la expediția din Egipt, a fost apoi secretarul Lordului Landsdomnes în Canada. Dela 1905--1910 a fost vice-rege al Indiei.

El a fost un bărbat de-o mentalitate calmă și calmă, de-o mare prudență și în același timp un om rezolut.

Moartea a doi aviatori. Din Amberieux se anunță: Doi aviatori, frații Salvez, au fost omorâți căzând cu monoplanul lor la aerodrom din localitate.

D. I. Bianu, profesor la facultatea de literatură din București, a fost numit, pe un period de 3 ani, membru în comisunea de judecată a ministerului de instrucție publică.

Regele Nichita al Muntenegrului a decorat cu ordinul Danilo pe d. N. Cosăcescu, fostul rector general al poștelor din România.

D'Annunzio pregătește o piesă de cinematograf. Ziarul „Corriere della Sera” dă ca sigură știrea că D'Annunzio pregătește prima acțiune cinematografică cu subiect din viața siciliană.

Înmormântarea generalului Czibulka. După amiazi a fost înmormântat cu mare pompă și onoruri militare generalul baron Czibulka M. S. monarhal a fost reprezentat prin adjutantul său Bolfras, iar moștenitorul de tron prin baronul Bardolf.

Amiciția franco-română. Din București se anunță: Societatea „Amiciția franco-română” va sărbători printr'un banchet pe eminentii oaspeți francezi dnii Lacour Gayet, membru a institutului Franței și André Tardieu, ziarist la „Le Temps” și profesor la școala de război și la școala de științe politice.

Un pariu original. O tânără americană a făcut un pariu original și anume că va putea trăi singură în fundul unei păduri, neavând ca bagaj decât un cuțit și un arc. Dacă au trăit strămoșii noștri din timpurile preistorice așa, pentru ce oamenii de azi n'ar putea suporta acest regim? — și-a zis curagioasa americană.

Cum în America, pariurile sunt frecvente, imediat s'a găsit cineva, care a contrazis pe d-șoara. De aci pariul. Americana a părăsit zilele trecute castelul ei și înarmată cu un cuțit și cu un arc s'a infundat într'o pădure, unde, conform angajamentului, va trebui să trăiască trei luni.

Vre-un sentimental american poate îi va purta de grijă tinerei americane.

Greviștii francezi relau lucrul. Din Paris se anunță: Consiliul național al minerilor a întocmit o declarațiune înregistrând succesele grevei. Consiliul a luat act de făgăduielile guvernamentale cu privire la asimilarea din carierele de ardezi cu minerii, cu privire la sporirea pensioanelor minerilor își reînnoește opunerea cu privire la articolul 11. Totuș, nevoind, pentru un singur desiderat, să continue lupta, consiliul invită pe mineri să reia lucrul la 3 Martie fiind gata să reînceapă greva dacă guvernul nu-și va ține făgăduiala.

Către domnii directori de bănci, instituții de credit și societăți cu caracter economic. Din motive pe cari le cunoașteți, presa politică românească din regatul României nu poate pătrunde în Ardeal. De câțiva ani însă, am isbutit să întemeiez un organ zilnic economic — primul și singurul în acest fel la noi — anume „Argus” care îmbrățișează și se ocupă numai și numai cu tot ce se atinge de viața agricolă, industrială, financiară și comercială a țării noastre. Din numerile de probă pe cari le vom trimite la cerere timp de 5 zile, va putea ori cine să-și facă o idee de felul întocmirii, de rostul publicațiunii, de interesele ce apar și urmărește pe câmpul dezvoltării economice a regatului român.

O legătură între mișcarea noastră pe acest câmp și instituțiile românești de credit și economie din Ardeal, o socotim de mare interes. Este, cred, de o importanță enormă a așezămintelor financiare și economice românești de tot felul de dincolo de Carpați să aibă mijlocul ca să fie în cunoștință largă de tot ce se face pe acest tărâm dincoace de Carpați, și vice-versa.

Așa fiind, socotim că veți primi cu bunăvoință propunerea noastră de a vă abona la ziarul „Argus” pe care vi-l oferim în condițiunile următoare: una sută coroane pe an, în care sumă se cuprinde abonamentul pe un an și publicarea bilanțului anual al băncii dv. și diferite alte comunicări de cari veți avea nevoie.

Cereri să se adreseze dlui *Chr. D. Staicovici*, directorul ziarului „Argus”, fost secretar gen. al ministerului industr. și comerț, actualul secretar al camerei de comerț din București, București str. Sărandar nr. 14.

O reflexie la corespondența intitulată „Din Toronto” apărută în nr. 36 al „Românului”. Primim următoarele:

„Curios lucru!” D. A. Țintariu de ani de zile strigă în lumea mare că ne sârbizăm, ne prăpădim etc. etc. Dar minune — nu ne-am sârbizat, nu ne-am prăpădit, ci din contră țărâtimea noastră mai târziu influențată de simțul național, ia parte la toate manifestările sociale, culturale. Foile noastre în număr tot mai mare, împrăstie întunerecul dela sate. Se înființează coruri, se aranjează petreceri populare, la cari participă sute și sute de țărani și alte multe lucruri bune se pun la cale. Nici vorbă că am dormi, după cum îi place dlui Țintariu să afirme cu toate ocaziunile. Rău e numai că Românii din Toronto nu fac reclamă, nu se bat pe piept.

Eu zic, dle Țintariu, să nu plângem și să nu ne lănguim, căci prin aceasta n'am ajutat câtuș de puțin binele obștesc.

„Curios lucru!” D. Țintariu nu ia parte la nimic. Oare de ce?

În 14 Faur a. c. ca membru al corului v. bis. gr. or. român din Satul nou, am luat și eu parte la petrecerea Românilor din Panciova. (Petrecerea s'a aranjat și cu concursul corului nostru). Am înțeles cum se explică treaba, că ori ce se face în Panciova, d. A. Țintariu nu ia parte activă la nimic!

Mi s'a spus că și acum ca și în trecut a fost rugat să sprijinească cauzele Românilor din Panciova, dar n'a făcut-o. Dsa zice: E lucru bun ceea ce faceți, dar eu-s contra. De ce, l'au întrebat aranjanții? Așa mi-i firea!

Închei și zic, că dacă dsa e contrar la cele rele, să ne cruțe cel puțin la cele bune.

Poporul din aceste părți, pe lângă atâtea rele — după cum zice dsa — va avea și ceva bun, zic eu. Amintit-a dsa vre-odată de vre-un lucru bun în România din Toronto? Nu! Ooare de ce? R. Balaban, oficiant de bancă.

Un autor străin necinstit. Ziarul „Dreptatea” din București scrie:

Încă de acum o lună am înfierat așa cum se cuvine purtarea necinstită a acestui scriitor prețios occidental, care fără nici o rușine sub forma de adaptare a furat și masacrat opera marelui nostru Caragiale.

D. Matei Rusu, care ne face cinstea de a ne prezenta ca autoritate în capitala Franței, scandalizat de procedurile acestui d. de Lorde, publică în ziarul „Gil Blas” o scrisoare prin care înfieră sistemul acestuia de a se folosi personal de lucrările altuia, în cazul de față de Caragiale, al cărui nume îl masacrează, (Caragiale) prezentându-l în același timp ca un autor obscur dintr'o țărișoară și mai obscură.

Și tot atunci d. Matei Rusu, a mai scris că singura autorizație de a traduce și reprezenta vre-una din lucrările lui Caragiale o are numai dsa din partea moștenitorilor marelui dramaturg român.

D. de Lorde care nu a avut nici o autorizație să traducă sau să prelucereze ceva din Caragiale, răspunde în același ziar printr'o scrisoare în care cere să se facă dovada pe două coloane că ar fi masacrat pe Caragiale.

Bineînțeles că d. Rusu a răspuns așa cum se cuvine, asigurând pe d. de Lorde că atunci când va termina traducerea va face cu prisosință dovada.

Nu ne îndoim că atât d. de Lorde cât și intelectualitatea apuseană se va fi convins că drama românească „Măpasta” este o mare lucrare de artă, un monument în dramaturgia universală și că adoptarea dlui de Lorde nu poate suferi decât de puțină apropiere.

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mitteltmann pentru stomac incetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mitteltmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Ml 1621)**

x Trăsuri pentru copii, trăsuri de mână, scaune pentru copii, foarte ieftine la firma Hegedüs. (He 1891).

x Pregătirea romului și a licherurilor în mod casnic! 100—200 procente economie, 20 filleri, 1 dosă de extract de rum concentrat de Iamaica, sau orice extracte de licheruri, prin care se poate pregăti 1 litru rum foarte fin, ori 2 litri de licher foarte fin. La fiecare sticlă se aceluș și modul de pregătire.

În schimbul unei sume de 30 fill. în mărci postale trimis franco o dosă de mostră din ori care extract de licher sau rum.

Magazin principal: **Parlumerle Antaloczy „Hygiene” Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros) vis-à-vis de intrarea cafenelei hotelului „Coroana”. (A. 1415).**

Cronica școlară.

În jurul metodei fonomimic. În câțiva numeri din „Românul” s'a început o discuție în jurul metodei fonomimic și și-au spus cuvântul și chemați și nechemați, fiecare după cum a crezut de bine, arătându-și punctul său de vedere în aceasta chestie.

Unii dintre cărturarii noștri se molipsesc de boala de a ști toate și urmarea e că cei molipsiți își spun cuvântul, cu un fel de gest de specialist, în toate chestiunile dar mai ales în chestii învățătoresci, în cari chestii pe cât se vede sunt cei mai mulți inițiați. Așa și metoda fonomimic e criticată și de unul și de altul și judecat pe nedrept ca un metod, care nu poate să ducă la scop, fiindcă înaintează în mod sintetic și doar e știut și pedagogicește și psihologicește dovedit că învățământul are să fie analitic etc. și mai știu eu câte.

Nu vreau să conving pe nime cât e de psihologic acest metod, nici nu voi să arăt, care e calea psihologică la învățarea scris-cetitului românesc, iar să apăr acest metod cu atât mai puțin, ci vreau să arăt fapte, cari pe cei convinșibili îi va convinge.

În programul conferențelor învățătoresci din toamna anului 1912 între alte puncte a fost și punctul, „care e metoda cel mai psihologic la învățarea scris-cetitului”. Conferența noastră (Turda-Lupșa), fiindcă unii dintre noi au ținut de metoda cel mai psihologic pe cel fonomimic, asupra acestui punct n'a putut decide definitiv. Cei cari nu cunoaștem acest metod, pe lângă dovezile aduse, prin cari am adevărit că acest metod e cel mai psihologic, l'au declarat de nepsihologic, dar s'au însărcinat câțiva colegi din tractul Lupșa să facă experiențe cu metoda fonomimic și la conferința din 1913 să vină cu un raport despre rezultatul obținut cu acest metod.

Zis și făcut. În conferința din toamnă ținută în Sălciuma de sus colegul I. Popița din Bedeleu a făcut următoarele constatări: „Cu ajutorul acestui metod (fonomimic) am ajuns la rezultat cu mult mai repede și cu mult mai ușor. Nu se torturează mintea copilului și cu atât mai puțin învățătorul. Lecțiile decurg foarte vioaie, deci e mai bun ca metoda cuvintelor normale sau ca ori care alt metod cunoscut până acum la noi. N'am folosit tabelele de părete pentru acest metod, dar cred că luându-le și pe aceste în ajutor, vor ușura și mai mult ajungerea scopului”. Aceste dlui T. Cociș rugându-l să încerce și

dsa cu acest metod și la anul să-l auzim făcând aceste constatări.

D. Ioan de Lemeny cand. adv. ne spune franc că la învățarea scris cetitului metoda cel mai psihologic e cel analitic deoarece copilul când cetește face analiză cantitativă și apoi calitativă, pentru că pronunță literă de literă până la sfârșitul silabei apoi pronunță silaba întreagă deodată și urmează tot așa cu a doua silabă etc. etc. până va pronunța cuvântul întreg. Așa a învățat dsa. Așa și eu și tocmai pentru aceea e rău — îmi aduc bine aminte ce greu mergea cetitul mai ales — că acesta e metoda sloveniei, care Dumnezeu să-l ierte de mult a răposat, luându-i locul metoda scripto-legic și cel al cuvintelor normale.

Îl rog frumos pe d. de Lemeny să-și procure cartea „Metoda fonomimic” de Codrea-Boeriu, să o cetească și să fie sigur că-și va retrage constatările făcute în unul din nr-ii „Românului.”

Nu știu cine sunt domnii Boeriu și Codrea, atâta însă știu că sunt învățători vrednici, că ne-au dat metoda fonomimic românesc, prin care ne-au cruțat foarte mult nervii și mintea copiilor de prea mare încordare.

Agârbiciu. — Ioan Biji, învățător.

Cronica socială.

Activitatea desp. Indol al „Astrei”. Comitetul cercuial al despărțământului „Indol” al „Astrei”, în ședința din 10 Faur a. c. ținută în lara de jos, a luat hotărârea ca și în anul acesta să-și continue ținerea de prelegeri populare, mai ales prin comuncle de pe teritoriul despărțământului, unde până acum nu s'au mai ținut.

Programul stabilit în aceia ședință pentru semestrul I. din anul 1914 e următorul:

1. **Micuş** la 8 Martie c. d. a. la 3 ore. Vorbesc: a) Ioan Bucur dir. desp. cuvânt de deschidere despre „Asociațiune”; b) Nicolau Racovițan preot în Schiopi „Alcoholismul”; c) Georgiu Giurgiu preot în Săliște despre „Tovărășii.”

2. **Săliște** la 15 Martie a. c. d. a. la 3 ore. Vorbesc: a) Ioan Bucur cuvânt de deschidere despre „Carte”; b) Vicențiu Sima preot în Rachis despre „Lucrarea pământului”; c) Teodor Radu învățător în Rachis „Creșterea în familie și școală”. Încheiere.

3. **Bicalat** la 3 Mai a. c. d. a. la 3 ore. Vorbesc: a) Augustin Pop învățător în Măgura; „Creșterea religioasă-morală”; b) Silvestru Morușca învățător în Cacova: „Meserii”; c) Dr. Ioan Giurgiu adv. în lara despre „Rolul preteniei”.

4. **Săcel** la 10 Mai a. c. d. a. la 3 ore. Vorbesc: a) Ioan Bucur despre „Asociațiune”; b) Laurențiu Stâncel preot în Silvașul magh. despre „Scăderile poporului”; c) Nicolau Vescan preot în Lita-rom. „Viața lui Isus”; d) Grigorie Bolboacă învățător în Schiopi: „Plantele medicinale”.

5. **Muntile-Băișoarei** la 17 Mai c. d. a. la 3 ore. Vorbesc: a) Ioan Bucur cuvânt de deschidere: „Despre înrăurinta binefăcătoare a Asociațiunii asupra culturai populare”; b) Dr. Ioan Giurgiu: „Rolul femeii”; c) Nicolau Racovițan despre „Meserii”; d) Nicolau Vescan despre „Alcoholism”.

6. **Hășdate** la 24 Mai a. c. d. a. la 3 ore. Vorbesc: a) Ioan Bucur cuvânt de deschidere: „Cartea și însemnătatea ei”; b) Vicențiu Sima: „Lucrarea pământului”; c) Nicolau Vescan: „Alcoholism”; d) Teodor Radu „Creșterea în familie și școală.”

7. **Feneșel** la 31 Mai a. c. d. a. la 3 ore d. a. Vorbesc: a) Ioan Bucur cuvânt de deschidere: „Asociațiunea”; b) Alesandu Pop preot în Hăș-

Florărie nouă de flori naturale. (la 1800)

Aduc la cunoștința on public din loc și provincă, că în primele zile a lui Februarie voiu deschide în **Arad, str. Zrinyi (Palatul-Bohus)**, o elegantă

florărie de flori naturale, unde voiu ținea în permanentă mare asortiment de flori tăiate, în oluri și flori decorative. — Cununi și buchete execut grabnic și expediez acasă cu prețuri foarte convenabile și cu mult gust după moda din orașele mari.

Rog binevoitorul sprijin: Cu distinsă stimă:

Jánossi Károly, grădinar artistic și decorator.

maș: „Stupăritul”; c) Dr. Ioan Giurgiu: „Voința și efectele ei”; d) Teodor Radu: „Creșterea în familie și școală”.

La prelegerile acestea invităm cu toată dragostea pe toți binefăcătorii și sprijinitorii culturii populare, dar mai ales pe țărani din comunele unde se țin și pe cei din jur.

Indol la 24 Faur 1914. Vicențiu Sima preot, secretar, Ioan Bucur protopop dir. desp.

„Astra” la Biserica-albă. Membrii fondatori, pe viață și ordinari ai Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român din comunele aparținătoare protopresbiteratului Bisericii-albe, precum și toți cei ce doresc înaintare în cultură a poporului român sunt rugați, ca să participe la adunarea de constituire a despărțământului Bisericii-albe, care se va ținea Luni în 3/16 Martie a. c. la 2 și jum. ore p. m. în sala hotelului Haller-Ruzsicska din Biserica-albă. Biserica-albă în 15/28 Febr. 1914. Dr. George Dragomir delegatul comitetului central.

Dela reun. sodalilor rom. din Cluj. În 8 Martie va avea loc adunarea generală a reuniunii sodalilor rom. din Cluj în localul reuniunii. (Strada Jókai Nr. 6.)

Adunarea despărț. Făgăraș al „Astreii”. Convocare. Din încredințarea comitetului central și conform §-lui 41 din statutele Asociațiunii, am onoare a convoca pe toți membrii „Asociațiunii” de pe teritoriul despărțământului Făgăraș la adunarea cercuală care se va ținea, Sâmbătă la 14 Martie n. 1914, în localul băncii „Furnica”, din Făgăraș, la orele 11 a. m. cu următoarea:

Ordine de zi: Deschiderea adunării. Inscrisura de membri. Alegerea directorului și a comitetului cercual pe un period de 3 ani. Închiderea adunării. Sibiu, 26 Februarie 1914. Oct. C. Tăslăuanu m. p., secretar al „Asociațiunii.”

NOUONIA

Bursa de cereale din Budapesta.
(După 50 kgr.)

— 4 Martie.

Grâu pe Aprilie	12.55
Grâu pe Maiu	12.50
Grâu pe Octomvrie	11.24
Secară pe Octomvrie	9.40
Secară pe Octomvrie	8.60
Ovăs pe Aprilie	7.72
Ovăs pe Octomvrie	7.73
Porumb pe Maiu	6.84

POȘTA REDACTIEI.

Excelsior. Noi avem mare imbulzeală de material la acea rubrică. Alte ziare ar primi cu bucurie, — Regretăm că ați întârziat cu raportul. Am publicat unul chiar în numărul trecut.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

V. B. Reșița. Am primit numai 2.40 cor. pe Februarie 1914.

I. A. Blaj. Se poate publica numai pentru o taxă de 2 cor.

Mihai Jebelian și Florea Crâsta. Costă 3 coroane.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

ANUNȚURI

SE FRIMESC CU PREȚURI
MODERATE LA ADMINISTRA-
— — ŢIA ACESTUI ZIAR. — —
TELEFON: 750.

Candidat cu practică află aplicare momentană la

Dr. Andreiu Pop

(Po 1890)

advocat

Huedin (Bánffyhungyad).

O FABRICĂ DIN BUCUREȘTI

Caută un funcționar

Se cere: cunoștințe comerciale generale, cunoștință perfectă în scris și vorbit a limbilor germană și română, etate 20-25 ani, necăsătorit, român, serviciu militar îndeplinit.

Oferte sub „DURABIL” la Administrația ziarului. Fa 1900—5

Caută

un candidat mai vechiu (eventual un judecător în penziune etc.).

Dr. Grasser Károly

(Ga 1904)

advocat, Szászsebes.

Domnișoară

franceză caută lecțiuni la familie mai bune. A se adresa administrației ziarului. Ho 1895—

UN

CANDIDAT DE ADVOCAT

cu practică bună află aplicare momentană în cancelaria avocatului Dr. Dionisie Roman, Mediaș (Medgyes). (Ro 1897)

AVIZ.

De vre-o 8 zile am pierdut 2 iepi tănere de doi ani, culoarea și semnele iepelor pierdute sunt: una rigie (roșie) fruntea albă, și piciorul stâng dinainte alb (pincsen), cealaltă culoare neagră; ferul la grumaz Nr. 19. Acei binevoitori cari ar ști despre aceste iepi să se adreseze economilor din comuna Igris com. Torontal, Mihai Jelelean Nr. 179 și Florea Crâsta (Partenie) Nr. 178. (Je 1903—2)

OFERT.

Un tânăr, frumos, sănătos, de 22 ani, matur de comercialele superioare, cu o avere de 30.000 cor.; o ospătărie cu o învârtire anuală de 40.000 cor. într'un oraș românesc, caută o fată cu cel puțin 15.000 cor. bani gata. Oferte însoțite cu fotografiile să se trimită administrației. Discrețiunea e chestie de onoare.

(Mo 1864—3)

Bătăturile,

la m

scortocenia pielei, urciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., franco
1 coroață 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la prăgător: Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” în Győr.

Mii de inși

binecuvântă mijlocul nutritor de întărire

„Kárpátia”

care în decurs de 3—4 zile încetează cea mai crâncenă tuse.

„KÁRPÁTI” e un mijloc excelent contra boalelor de astmă, răgușeală, constipație, precum și la boale de gât, — plămâni și stomac.

Efect sigur, deja la prima încercare.

1 sticlă de 350 grame cor. 3.— 1 sticlă de 700 grame cor. 5.—

De vânzare la:

Victor Hosszu, Brașov

str. Claustrului Nr. 16.

Ho 1846—30

Dr. med. ESCHKER

chirurg și medic pentru femei

Timișoara-Elisabetin (Temesvár-Józsefváros) Hunyadi-ut nrul 24.

Ordinează dela 8—10 și „ 2—4

Laborator-Röntgen. — Analiză microscopică. E 1566

Pentru filiala noastră din Csáca se caută

un tânăr român

care să posadă limba maghiară și română. Ceice posed eventual și alte limbi vor preferați.

Salariu începător 150 cor. lunar.

Ofertele, — cu copi asupra documentelor ce nu vor fi remise, — sunt a se adresa la:

Norddeutscher Lloyd és Missler

BUDAPEST, Kerepesi-ut 1.

(No 1899)

Cea mai bună carte bisericească

CANTORUL BISERICESC

sau cuprinsul vecerniei, utreniei liturghiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciilor tuturor sărbătorilor de pe întreg anul și a tipicului bisericesc. Aranjat de învățătorul George Bujigan. Aceasta carte nu trebuie să lipsească din nici o biserică, precum din nici o casă creștină. Cu peste 450 pagini. Prețul unui exemplar broșat 10 cor., legat în pânză 12 cor., în pele 14 cor.

De vânzare la:

Librăria „CONCORDIA” (Tribuna) ARAD, strada Deák-Ferenc nrul 2

VINURI**vechi și noi de vândut.**

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911-1912

Vin alb	82	62
Rizling	86	64
Rosu de Minis	110	100
Carbenet	115	—

Vinuri noi din anul 1913

Vin alb	50.—
Rizling	52.—
Siller	54.—

Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin.

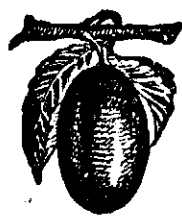
Vinul să expedieză cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru Calitatea vinului garantez.

Be 947

Petru Benea
prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Pruni bosniaci

„Regina Balcanilor“, —
„Regina Bosniei“ și —
„Arul Dușan“.

Uitol puternic, de doi-trei ani încercați în Bosnia, varietățile cele mai nobile și cu poamele cele mai mari, oferă

Savo T. Kojdici

in Brčko (Bosnia).

Cunoscutul meu stabiliment de pruni și școala mea de pruni se găsește în cel mai splendid ținut cu pruniște din Bosnia. Premiat cu prima diplomă a guvernului țării bosniaco-herzegovinean, precum și la expoziția din 1896 dela Budapesta, în 1898 la Viena cu medalia de argint, în 1900 la expoziția universală din Paris, în 1910 cu medalia de aur în Serajevo, și în 1912 în Brčko.

50 bucăți, uitol puternic, pe ales, de 3 ani cor. 50 ambalaj franco, gara Brčko (Bosnia)
Prune fine uscate în lăzi de câte 5 chlgr. cor. 6.— dela Brčko.

(Ko 1841—20)

Cea mai ieftină sursă de cumpărat lemne
Intreprindere de firez-motor

„Hunyadi”

Arad, str. Kossuth nr. 9. Telefon 658,

unde se capătă în permanență lemne foarte bune uscate și creparte, transportate acasă în saci plumbuiți. 100 kigr., pe 3 tăieturi 3 cor. Lemne în stânjini și vagoane cu prețuri foarte ieftine. — La dorință mergem acasă și ne angajăm pentru tălaturile lemnelor cu firezul nostru motor. — Principiul nostru este serviciu prompt și conștiințios. — Scânduri întrebunțate, de diferite grosimi, bune, se vând cu prețuri foarte ieftine. (Ha 1484)

Inștiințare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din Arad și provincie, că

Biroul de expediare al izvoarelor de ape minerale dela Parád

a înființat în

Arad, str. Deák Ferenc 36.

un mare depozit în prăvălia mea de ape minerale,

unde renumita apă amară sulfată de Parád se vinde în mic și în mare, totdeauna în stare proaspătă. Dela 10 sticle în sus expediez acasă oriunde în Arad.

Cu toată stima:

Kardos Miklós

vanzător de ape minerale

Arad, str. Deák Ferenc 36.

(In curte). Ka 1901

Nr. telefonului 686.

BRADOVKA GYULA

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

:: KASSA. ::

Se curăță sau se văpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame; bluze, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpsec într-o culoare închisă trairică.

Gulerile și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada fără clor.

În cazuri de doliu, se văpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe poștă și în provincie.

Odăjdil bisericesti, broderiile se curăță frumos și cu multă îngrijire. Ba 1283

OF, VAI!

CONTRA TUSEI, RĂGUȘELEI

TRĂIASCĂ!

Mă înadușă blăstămata tusa!

FABRICĂ ȘI LOC PRINCIPAL
DE EXPEDIȚIE:

și îmbăloșerii cel mai sigur și mai excelent medicament:

Pastile de piept a lui EGGER,

care au o aromă excelentă și nu strică pofta de mâncare.

1 cutie 1 cor. și 2 cor.

1 cutie de probă 50 fl.

Pastilele EGGER
m'au vindecat curând!

A. EGGER FIUL, LIFERANT CES. ȘI REGESC
ÎN VIENA.

De vânzare în următoarele farmacii: În Arad, la: Berger Gyula, g. Földes Kelemen, Gécs László, Hajós Árpád, Hauer Lajos, Krebsz Géza, Kárpáti János, U. Kossuth Pál, Ring Lajos, Rozsnyay K., Szokoly Sándor, Wojtek Kálmán. — Apoi la următoarele drogherii: Hanzu Nistor, Török Andor és Trsa, Wojtek és Weisz. În Gioroc la farm.: M. sznyk Dániel. În Pecica-ung. la farm.: Ad'ler Gy. Lajos. În Pecica-rom. la far.: Roxin Ioan. În Simand la far.: Csiky Lukács. În Szikszó la farm. Urmasii lui Füredi Ede.

CORNEL TUNNER

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabric, Andrásy-ut 22. — Timișoara-Iosefin, Hunyadi-u. 4.

Filiala: Vârșeț, strada Deák Ferencz nrul 9.

Își recomandă magazinul
:: său bogat asortat cu ::
pietrii monumentale,
table de marmoră,
statul, etc. fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, livrează mai ieftin ca orice concurență. Tu 1122

Bănci de școală
moderne și igienice
după diferite sisteme,
se găsesc de vânzare la

Czell és Frank

fabrică de bănci de școală brev.
și de mobilă de aramă și de fier

Ce 260

BRAȘOV (BRASSÓ).

Tot aici se pot procura
mobile de aramă și fier
pentru sanatorii, oteluri
și dormitoare, pe lângă
condiții favorabile de
plătire. Catalog de prețuri
ilustrat gratis.

Atelier tehnic pentru reparat și atelier
propriu p. nichelat cu putere electrică.

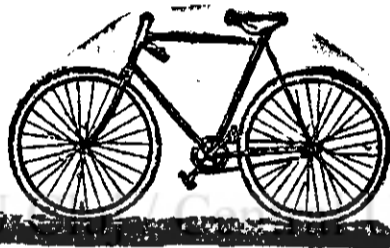
Pollinger Mihály

mecanic Po 1123

Timișoara-Fabrică, Széna-tér 8.

Reparator specialist pentru totfelul de mașini de cusut, biciclete, arme, revolve și gramofone. — Cele mai complicate reparaturi se execută în mod artistic, cu prețuri moderate.

Serviciu prompt. :: Garanță.

Bordi András, blănar

ORAȘTIE (Szászváros) Ország-ut nr. 14.

Iși recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blană de călătorie, mașoane, boare, căștii pentru domni și doamne, ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-ul rang. (Bo 465—)

SCHWALB ADOLF fia VILMOS

tinichigiu și mier.

BUDAPEST, VII. Varseny-u. 8.

(Colțul străzii Murády)

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nikel, caue pentru olei, laok ori petrolu, faole, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.
Catalog trimis gratuit și franco.

Spiritul de reumă

este cel mai sigur mijloc de frecat
contra durerilor provenite din podagră,
ischias, reumă și totfelul de răceli.
— După câteva frecări durerile
membrei suferinde încetează definitiv.
Are efect sigur și la boale învechite
și neglijate.

MODUL DE INTREBUINȚARE:

Dimineața la sculare și seara la culcare
locurile suferinde să se frece îndelung
cu puțin spirit de reumă. După frecare
partea suferindă să se învaluiască
cu o haină caldă.

Prețul unei sticle 1 cor.

Preparator:

F. Sándor Zoltán

farmacie la „Inger” — Erdőszentgyörgy.

600

de jugăre pământ bun arător

(Proprietatea Sombory; în hotarul Zutor și Nagy Sombor, comit. Cluj) a fost vândut la licitație cu bagatela sumă de 200 cor. per jugăr. Oferte noi se pot da până cel mai târziu la 14 Martie n. la ameză împreună cu un vadiu de 10⁰, la judecă oria cercuală din Hidalmás (Hidalmási járásbiróság). Mai încolo, un admirabil mare castel domnesc a fost vândut cu 16.000 cor. Și pentru acestea se poate da la acelaș loc, nou ofert.

Ke 1905

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

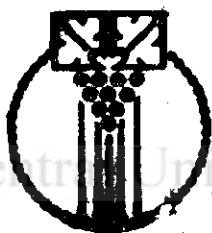
TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

TELEFON
NR. 750.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

Sarkadi és Windisch

magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofoane. — Reprezentantii în Ungaria de sud a mașinilor de scris „ROYAL”.

Vârșeț (Versecz), str. Deák-Ferencz 3.

Oferăm on. public bogat asortatul nostru magazin, condițiuni favorabile de plată chiar și în rate, pentru mașini dăm 6—10 ani garanță. Mare atelier specialist de reparare. Prețuri gratis și franco. La dorință mergem la fața locului. (Sa 1570)

TELEFON: 179. TELEFON: 179.

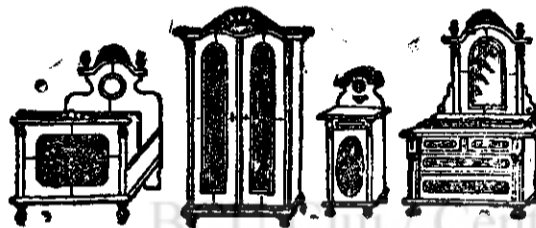
Iusztin József, măsar p. clădiri și mobile

Timișoara-Iosefin (Temesvár-Józsefváros) Hunyadi-ut 6.

Pregătește orice lucrări din acest ram, atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc., din material bun și uscat după model sau combinație proprie.

Prețuri convenabile.

Ja 1549

Serviciu coulant se garant.

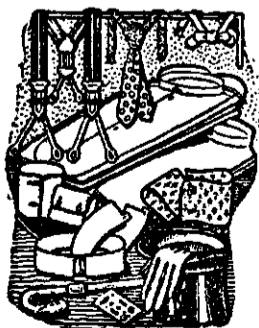
Unde se pot cumpăra cele mai bune și mai elegante **plășeri?**

Unde se pot afla nou-tățile cele mai moderne **En-tout-cas** și plășeri pentru dame și bărbați în executare perfectă și estetică, de calitate cea mai bună?

Unde se pot cumpăra cele mai bune și mai elegante

blănării, boauri și manșoane,

pentru cari se dau garanță.

Unde se pot cumpăra cele mai bune și mai elegante cămeși pentru bărbați, în culori și albe, pantaloni albi (ismene) ciorapi p. bărbați, batiste p. buzunar, cămăși și pantaloni tricot, bretele, cravate, mănuși împletite și de piele, bastoane, butoni p. cămeși, gulere și manșete, cu prețuri foarte ieftine, de vânzare la: (Si 1526)

Gustav Schmidt, fabricant de plășeri și magazin de modă p. bărbați.

Sibiu (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit”.

Dușan Sabonovits

(Du 1317)

BLĂNAR

Vârșeț, strada școlii numărul 4.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și lucrute cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios.

Numai marfă bună și execuție de I-ul rang.

Cine voește să cumpere

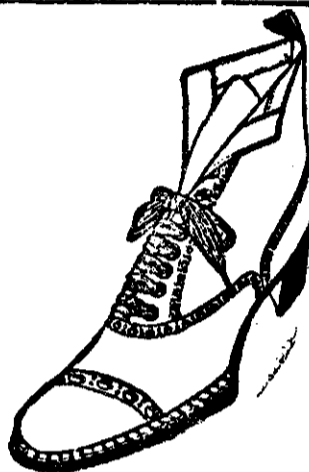
INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar

(ȘZATMAR) Deák-tér.

— (În casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghețe bogat asortat numai ghețe și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă ou prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuției dragălaşe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc totfel de ghețe și cioboate după măsură.

Dacă comandați ceva

ori cereți prospecte dela cei ce inserează anunțuri în ziarul nostru, vă rugăm

a vă referiți la ziarul nostru.

Făcând-o aceasta cererilor d-voastre li-se vor da deosebită atenție, veți fi bine serviți, firmele respective având nevoie de recomandarea noastră. În caz, că am primi oarecari plângeri în contra vre-unei din aceste firme, am înceta imediat a mai recomanda firma respectivă.

Administrația ziarului
„ROMÂNUL”.